

1-2 metų vaikų gebėjimai

PARUOŠTA PAGAL PORTAGE ANKSTYVOJO UGDYMO PROGRAMĄ

BENDRAVIMAS

- Pamėgdžioja nesudėtingus suaugusiojo veiksmus
- Žaidžia su vienu vaiku šalia, bet savo žaidimą
- Dalyvauja žaidime – stumia mašiną, ridena kamuolį
- Paduoda suaugusiajam knygutę kartu pažiūrėti ir paskaityti
- Apkabina ir nešiojasi lėlę ar minkštą žaislą
- Žaidžia su 2-3 tokio pat amžiaus vaikais
- Aktyviai tyrinėja aplinką
- Laukia poreikių patenkinimo sėdėdamas vaikiškoje kėdutėje ar būdamas lovytėje
- Atitraukia ranką nuo draudžiamo daikto, kai jam padaroma pastaba
- Sako priminus „ačiū“

KALBA

- Čiauška norėdami bendrauti
- Gestikuliuoja rodydamas, kad nori daugiau
- Reaguoja į „nieko nėra“
- Reaguoja į posmelius, garsų skambesį
- Ploja katučių pamėgdžiodamas, moja atsisveikindamas
- Atsiliepia į savo vardą atsisukdamas
- Parodo tris savo kūno dalis, pvz. nosį, akis, ausis
- Spaudžia ar purto žaislą norėdamas išgauti garsą
- Mėgdžioja įprastą daiktų naudojimą – puoduko, šaukšto ir kt.

MOTORIKOS ĮGŪDŽIAI

- Šliaužia, ropoja laiptais
- Atsistoja pasėdėjęs
- Ridena kamuolį
- Užlipa ant suaugusiojo kėdės, apsisuka ir atsisėda
- Užmauna 4 žiedus ant stovo
- Ištraukia 2 cm. pagaliuką ir įkiša atgal
- Pastato bokštą iš 5-6 kaladėlių
- Lipa padedamas laiptais žemyn ir aukštin
- Lenkiasi, kad pakeltų daiktą ir nenugriūna
- Suka rankomis ratus pamėgdžiodamas
- Įkala 5 pagaliukus iš 5
- Pašoka abiem kojomis vietoje
- Supasi kėdutėje ant arkliuko
- Stumia ir traukia žaislus vaikščiodamas
- Atsisėda pats ant mažos kėdutės

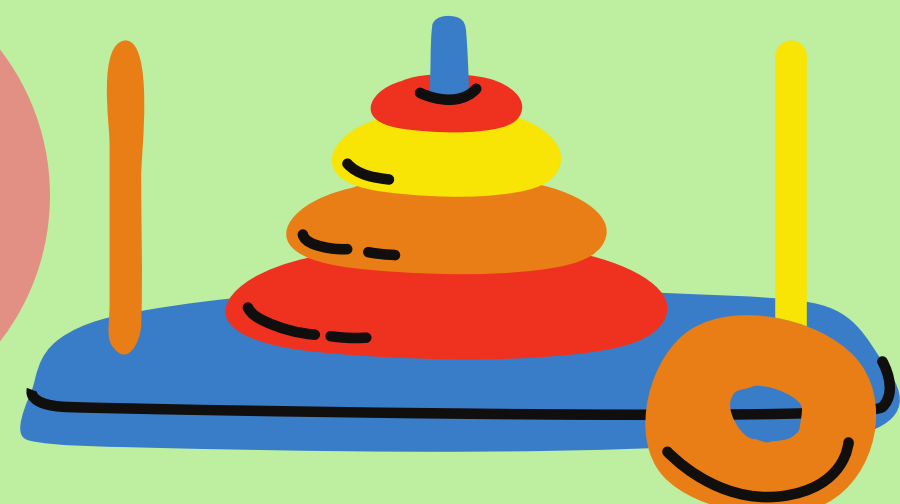

PAŽINIMO GEBĖJIMAI

- Išima 6 daiktus iš dėžės be pagalbos
- Parodo 3 kūno dalis
- Paprašius padeda 3 kaladėles vieną ant kitos
- Lygina panašius daiktus – randa tokį patį
- Rašo savo raštu – keverzoja
- Užmauna paprašius 5 žiedus ant stovo
- Parodo aplinkoje daiktą atitinkantį daiktą paveikslėlyje
- Parodo įvardintą paveikslėlį
- Verčia po 2-3 puslapius, kol randa nurodytą daiktą

SAVITARNA

- Valgo maistą šaukštu pats
- Geria iš puoduko laikydamas viena ranka
- Kiša rankas į vandenį, mėgdžiodamas prausia veidą
- Sėdi ant puoduko
- Užsideda ir nusiima kepurę
- Nusimauna kojines
- Kiša rankas į rankoves, kojas į kelnų kiškas
- Nusiauna batukus, kai raišteliai atlaisvinti
- Nusimauna kelnės
- Padavus rankšluostį – šluostosi rankas
- Traukia skystį per šiaudelį

Paruošė mokytoja Laima Švagždienė ir
mokytoja Ramunė Žvironienė

2-3 metų vaikų gebėjimai

PARVOŠTA PAGAL PORTAGE ANKSTYVOJO UGDYMO PROGRAMĄ

BENDRAVIMAS

- Atpažįsta emocijas „liūdnas“, „linksmas“, „piktas“
- Priminus pasako „ačiū“, „prašau“
- Bando kontroliuoti savo elgesį
- Stengiasi padėti tėvams ruošoje (palaiko semtuvėlį, kibirėlį ir kt.)
- Paprašius gali atnešti daiktą iš kito kambario

KALBA

- Vartoja būdvardžius „mažas“, „didelis“, „šaltas“
- Atsako į klausimą „kur?“
- Pasako savo vardą, amžių, lytį
- Priminus sako „ačiū“, „prašau“
- Jungia daiktavardį ir veiksmažodį

SAVITARNOS ĮGŪDŽIAI

- Pastovi ant vienos kojos 2 sekundes
- Lipa/nulipa laiptais padedamas
- Pasikabina švarkelį (striukę) ant kabliuko
- Suaugusio padedamas nusirengia/apsirengia
- Valgo/geria savarankiškai
- Meta kamuolį

PAŽINIMO KOMPETENCIJA

- Randa nurodytą knygutę
- Teisinga sudeda formas į 5 dalių dėžutę
- Įvardija bent 4 daiktų pavadinimus
- Paprašius deda daiktą į, ant, po
- Palygina geometrinę figūrą su pavaizduota paveikslėlyje
- Užmauna iš eilės 5 ir daugiau žiedų ant stovelio
- Brėžia „+“ pagal pavyzdį

MOTORIKOS ĮGŪDŽIAI

- Eina atbulas
- Kartoja matytus veiksmus/judesius
- Dainuoja 2/4 garsų daineles
- Eksperimentuoja dailės priemonėmis
- Verčia po vieną knygos puslapį
- Ploja, trepsi kojomis
- Pašoka nuo žemės

Paruošė mokytoja Monika Šerepėkaitė ir
mokytoja Ramunė Žvironienė

3-4 metų vaikų gebėjimai

PARUOŠTA PAGAL PORTAGE ANKSTYVOJO UGDYMO PROGRAMĄ

BENDRAVIMAS

- Dainuoja, šoka pagal muziką
- Laikosi taisyklių žaisdamas grupėje (vadovaujant suaugusiam)
- Pasako „ačiū“, „prašau“ be priminimo (50 proc. atvejų)
- Sveikinasi su pažįstamais žmonėmis, kai jam primenama
- Padeda, jei suaugęs prašo (75 proc. atvejų)

PAŽINIMO GEBĖJIMAI

- Paprašius parodo įvairias kūno dalis
- Pasako, ar daiktas sunkus, ar lengvas
- Parodo ilgą ir trumpą daiktą
- Skaičiuoja iki 10, kartodamas pagal suaugusį
- Pamėgdžiodamas stato tiltą iš 3 kaladėlių
- Pagal pavyzdį pastato kubelių kompoziciją
- Įvardija tris spalvas

KALBA

- Vartoja sakinius iš 4 žodžių
- Palaiko nesudėtingą pokalbį
- Vartoja daiktavardžių mažybinės maloninės formas (pvz.: lėlytė, mašinytė)
- Pasako, ar daiktas didelis, ar mažas
- Skaičiuoja pakartodamas iki 10
- Klausia pradėdamas žodžiais: „Kur?...“, „Kas?“
- Klausia „Kodėl?“ ir klausosi suaugusio atsakymo
- Vykdo 2 skirtingus nurodymus (pvz., nunešk puoduką į virtuvę ir nusiplauk rankas su muilu)
- Atkartoja ritmą
- Pasako, ar daiktai vienodi, ar skirtingi
- Pasakoja apie ką tik įvykusį atsitikimą

MOTORIKOS ĮGŪDŽIAI

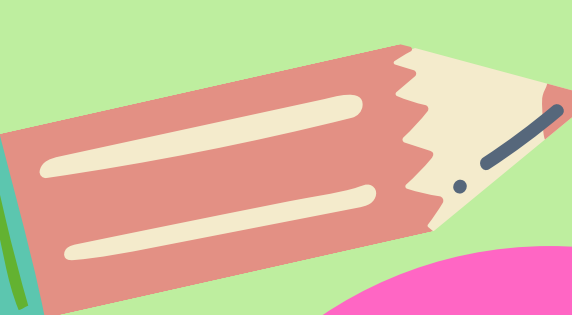
- Nušoka iš 20 cm aukšto ant grindinio
- Spardo jam atriedantį kamuolį
- Vaikščioja pirštų galais
- Užlipa ir nučiuožia nuo čiuożyklos (be pagalbos)
- Supasi sūpuoklėse (kai pastumia suaugęs)
- Gaudo kamuolį abiem rankomis
- Stovi ant vienos kojos 3 sekundes

SAVITARNA

- Valgo pats bet kokį maistą
- Ryte atsikelia sausas (neprisišlapina) 50 proc. atvejų
- Berniukas šlapinasi tualete stovėdamas
- Apsirengia ir nusirengia (išskyrus sagų sagstymą) 75 proc. atvejų
- Užsimauna kumštines pirštines
- Apsiauna batus
- Vengia pavojų (pvz.: laikosi į turėklus lipdamas laiptais, neličia įkaitusio puodo, neličia sudužusio puoduko šukių ir pan.)

Paruošė mokytoja Agnė Meškonytė ir
mokytoja Gaivilė Lunskienė

4-5 metų vaikų gebėjimai

PARUOŠTA PAGAL PORTAGE ANKSTYVOJO UGDYMO PROGRAMĄ

BENDRAVIMAS

- Prašo pagalbėti, kai susiduria su problema, kai negali apsieiti pats(-i)
- Pakartoja eilėraštį, dainelę ar pašoka kitiems
- Atsiprašo, kai jam (-jai) nepriminama (75% atvejų)
- Žaidžia su 2 – 3 vaikais bendrą žaidimą apie 20 min.
- Pasiklausia, ar gali paimti kitam priklausančią daiktą (75% atvejų)
- Viešose vietose elgiasi mandagiai
- Įsiterpia ir papildo suaugusiųjų pokalbį (kalbasi su suaugusiaisiais)
- Dirba pasikeisdamas su 8-9 vaikais
- Dirba namų ruošos darbus savarankiškai 20-30 min.

KALBA

- Paprašius randa daiktui (paveikslėliui) porą
- Pasakoja žinomą pasaką, istoriją nežiūrėdamas į paveikslėlį
- Gali parodyti „daugiausia“, „mažiausiai“, „mažai“
- Pasako savo adresą
- Vartoja sudėtinius sakinius pvz.: „Ji neatėjo, nes...“, „Ji nori, kad aš nueičiau...“;
- Parodo kas paveikslėlyje nelogiška
- Vykdo 3 nuoseklius nurodymus
- Paprašytas parodo, kur viršus, kur apačia
- Vartoja nesudėtingus sudėtinius sakinius („Aš spyriau kamuolį ir jis nuriudėjo nuo kalno“)

SAVITARNA

- Išsišnypščia, nusišluosto nosį laiku be priminimo (75% atvejų)
- Savarankiškai apsirengia, nusirengia, tik nesugeba užsirišti ir atrišti raištelių
- Užsega ar atsega suknelės arba kelnių diržą ir batukų dirželį
- Padeda padengti stalą taisyklingai išdėliodamas lėkštes, servetėles ir įrankius, taip kaip paaiškinama
- Laiku nueina į tualetą, nusimauna kelnaites, nusišluosto, nuleidžia vandenį, apsimauna kelnas be pagalbos
- Savarankiškai valosi dantis
- Susitvarko savo valgymo vietą, nuima indus nuo stalo, nuvalo stalą, jei to reikia
- Atsisega ir užsisega savo drabužius, moka užsisegti bei atsisegti užtrauktuką
- Savarankiškai prausiasi veidą ir rankas

PAŽINIMO GEBĖJIMAI

- Įvardija 10 skaitmenų
- Parodo savo kairę ar dešinę pusę
- Parašo savo vardą (spausdintomis raidėmis)
- Sudeda daiktus iš eilės, pagal platumą ir ilgumą
- Pasako kuris daiktas pirmas, antras, trečias
- Randa išėjimą iš nupiešto nesudėtingo labirinto
- Pasako savo gimimo mėnesį ir dieną
- Piešia žmogų (galva, liemenį, kojas, rankas)
- Padeda daiktus: „už“ ir „šalia“
- Pastato 10 kaladėlių piramidę, pagal pavyzdį
- Padainuoja 4 eilučių dainelę
- Parodo, kuris daiktas ilgas, o kuris trumpas

MOTORIKA

- Stovi ant vienos kojos 4-8 sekundes, kai jam (-jai) nepadedama
- Eina suoliuku ar rąstu išlaikydamas pusiausvyrą
- Meta ir pagauna didelį kamuolį
- Kerpa kreivas linijas, pagal pavyzdį
- Lipdo iš molio arba plastilino įvairias formas ir sudeda kartu 2-3 dalis
- Piešia nesudėtingus suprantamus piešinėlius (namą, medį, žmogų)
- Iškerpa ir priklįjuoja paprastas formas, 5 cm skersmens skritulį
- Peršoka virvutę, pakeltą 5 cm
- Pašoka sėkmingai ant vienos kojos 5 kartus

Paruošė mokytoja Miglė Sriubienė ir mokytoja Vilda Strolienė

5-6 metų vaikų gebėjimai

PARUOŠTA PAGAL PORTAGE ANKSTYVOJO UGDYMO PROGRAMĄ

BENDRAVIMO GEBĖJIMAI

- Prašo pagalbėti, kai susiduria su problema ar kai negali atlikti pats (pvz., kai ko nepasiekia, nepavyksta atidaryti ir pan.)
- Pakartoja eilėraštį, dainelę ar pašoka kitiems.
- Atsiprašo be priminimo (75proc. atvejų)
- Dirba, žaidžia komandoje su keliais vaikais
- Pasiklausia ar gali paimti kitam priklausančią daiktą (75proc. atvejų)

MOTORIKOS ĮGŪDŽIAI

- Rašo spausdintines raides
- Supasi sūpuoklėse pats įsisupdamas, pats susistabdo
- Eina suoleliu pirmyn, atgal, šonu išlaikydamas pusiausvyrą
- Varosi kamuolį
- Spalvina neišeidamas iš kontūro (95proc. atvejų)
- Viena ranka pagauna minkštą kamuolį
- Bėgdamas pakelia daiktą nuo žemės
- Stovi užsimerkęs ir nesilaikydamas ant vienos kojos 10 sekundžių

PAŽINIMO GEBĖJIMAI

- Parašo savo vardą (dažnai ir pavardę spausdintinėmis raidėmis)
- Pasako, kuris daiktas pirmas, antras, trečias
- Randa išėjimą iš nesudėtingo nupiešto labirinto
- Pasako savaitės dienas iš eilės
- Gali sudėti ir atimti 3 ribose

SAVITARNOS ĮGŪDŽIAI

- Neperspėtas sustoja prie pėsčiųjų perėjos prieš pereidamas į kitą gatvės pusę.
- Pats apsitarnauja prie stalo (įsideda maistą, nusineša, pavalgęs nuneša indus į virtuvę)
- Atsako už vieną namų ruošos darbą atliekamą kasdien (pav., pašerti šunį, nurinkti indus pavalgius šeimai ar sudėti indus į indaplovę ir pan.)
- Pjausto peiliu minkštą maistą (pav., dešrelę, bananą ir pan.)

KALBA

- Kalbėdamas vartoja būdvardžio laipsnius (skanus, skanesnis, skaniausias)
- Pasakoja apie kasdieninius įvykius
- Pasakoja nesudėtingas juokingas istorijas
- Atsako į klausimą („kodėl?...“) ir paaiškina
- Paaiškina žodžio prasmę, reikšmę (pav., kas yra obuolys, stalas, mašina ir pan.)
- Atsako į klausimą „Kas atsitiks, jeigu...?“ (pav., jeigu sudaužysi kiaušinį)
- Klausia naujų, nežinomų žodžių reikšmės

Paruošė mokytoja Erika Šaučiūnė ir
mokytoja Gaivilė Lunskienė

6-7 metų vaikų gebėjimai

PARUOŠTA PAGAL PORTAGE ANKSTYVOJO UGDYMO PROGRAMĄ

BENDRAVIMAS

- Pasako apie savo jausmus: pyktį, laimę, meilę
- Žaidžia su 4-5 vaikais be pagalbos
- Paaikrina žaidimo taisykles ar veiksmus
- Nuramina, padrašina draugus, jeigu šiems nesiseka
- Sugalvoja ir su draugais konstruoja panaudodamas paprasčiausias priemones (kaladėles, ritinėlius, įv. konstruktorius)
- Išitraukia į pokalbį pusryčių ar pietų metu
- Sako „ačiū“, „prašau“, „atsiprašau“ be priminimo (75 proc. atvejų)

KALBA

- Pasakoja nesudėtingas istorijas, deklamuoja išmoktą eilėraštį
- Pasakoja apie kasdienes įvykius
- Vartoja prielinksnius-ant, po, nuo, prie, už, po, per
- Teisingai vartoja žodžius „vakar“, „rytoj“
- Derina skaitvardį, būdvardį ir daiktavardį. Pvz.: penki raudoni obuoliai
- Sujungia ir papasakoja istoriją pagal 3-4 paveikslėlius
- Vartoja apibendrinančius žodžius („žaislai“, „gyvūnai“)
- Vaidina suaugusįjį siužetiniame žaidime
- Atsako į klausimą („kodėl...“) su paaiškinimu
- Klausia nežinomų žodžių reikšmės

PAŽINIMO GEBĖJIMAI

- Pažįsta visas didžiąsias abėcėlės raides
- Suskaičiuoja ir parodo skaitmenis iki 20
- Pasako daikto dydį (didelis, vidutinis, mažas)
- Įvardija 5 formas: kvadratą, trikampį, skritulį, apskritimą, stačiakampį
- Įvardija 9-12 spalvų: raudona, geltona, mėlyna, žalia...
- Pastebi ir pasako, ar daiktai vienodi, ar skirtingi
- Sudeda ir atima daiktus 10 ribose pirštų ar daiktų pagalba
- Paprašytas parodo 12-15 kūno dalių
- Pasako kelintas stovi eilėje
- Užrašo savo vardą spausdintinėmis raidėmis ir keletą žodžių iš jam artimos aplinkos (MAMA, TĖTIS, KATĖ)
- Perskaito nesudėtingus žodžius, parašytus didžiosiomis raidėmis)
- Pasako savo vardą, pavardę ir namų adresą
- Parodo savo dešinę ir kairę ranką, koją
- Pasako savaitės dienas iš eilės

MOTORIKOS ĮGŪDŽIAI

- Rašo didžiąsias spausdintines raides popieriaus lape, kopijuoja žodžius
- Spalvina neišeidamas iš kontūro (95 proc. atvejų)
- Gali iškirpti paveikslėlį nenukrypdamas daugiau kaip 1mm nuo krašto
- Naudojasi drožtuku
- Sulenkia kvadratinį lapą per pusę, įstrižai
- Gauda ir meta kamuoliuką
- Šokinėja per virvutę
- Suka lanką ant liemens
- Važiuoja dviračiu, paspirtuku
- Stovi užsimerkęs ant vienos kojos 15 sekundžių
- Šokinėja ir apsisuka ant vienos kojos
- Eina gimnastikos suoleliu pirmyn ir šonu

SAVITARNA

- Pasirenka drabužius pagal oro temperatūrą, sezoną, progą
- Užsega striukės užtrauktuką, marškinių sagas
- Užsiriša batus
- Pasidengia stalą, pasideda padėkliuką, lėkštę, puodelį, įrankius
- Pjausto peiliu minkštą maistą (maltinį, virtą bulvę, pomidorą, bananą), pats pasidaro sau sumuštinį
- Atlieka namų ruošos darbus (siurbia, valo dulkes, išneša šiukšles)
- Neperspėtas sustoja prie pėsčiųjų perėjos, dairosi prieš pereidamas gatvę
- Pats reguliuoja vandens temperatūrą dušui, voniai
- Vienas eina į žaidimų aikštelę ar parduotuvę netoli namų
- Atsirakina ir užrakina namų duris

Paruošė mokytoja Danguolė Venskienė ir mokytoja Gitana Ramanauskienė